

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2024 m. liepos 2 d. Nr. 4D-2024/1-311
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau ir citatose – NŽT) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo prašymą (NŽT užregistruotas 2024 m. vasario 5 d.; reg. Nr. 2GD-752) dėl įsiterpusių valstybinės žemės sklypų mėgėjų sodo teritorijoje pardavimo bei kitus prašymus, pateiktus elektroniniu paštu (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. „2024 metų vasarį pateikiau prašymą (2 vnt. viename prašyme) NŽT.“

„[...] mano vasarį pateiktas [...] prašymas ir NŽT atsakymas į tą prašymą, o tiksliau NŽT atliktini veiksmai pagal mano tą prašymą – yra formalūs sudedamieji veiksmai didesnio projekto, t. y. jau yra patvirtintas formavimo ir pertvarkymo projektas mano sodo sklypeliui su prijungiamais dviem nedideliais laisvais įsiterpusiais valstybiniais žemės plotais. Tuos žemės plotus mano pasamdytas matininkas jau suformavo ir jie įregistruoti Registru centre. Už juos dabar turiu sumokėti ir privalau juos apjungti kartu su sodo sklypu. Tačiau šiam kiekvienam veiksmui turiu parašyti prašymą į NŽT, taigi vasarį rašytas prašymas yra dėl sumokėjimo/išpirkimo. Šiam reikalui NŽT parengia pirkimo pardavimo sutartį ir būsiu kviečiamas į notariatą sutarties pasirašymui bei susimokėjimui. Vėliau, galimai, vėl turėsiu rašyti prašymą, kad tie išpirkti ploteliai būtų apjungiami su sodo sklypeliu.“

2.2. „2024-03-04 paskambinau bendruoju NŽT telefonu pasiteirauti dėl prašymo situacijos. Konsultantė atsakė, kad kreipčiausi į nagrinėjančią specialistą M. K. Skambinau kelis kartus – niekas neatsiliepė ir neperskambino. Parašiau laišką (2024-03-04 11:19) – niekas neatsakė [...]. Kitą dieną (kovo 5 d.) [...] paskambinau NŽT bendruoju telefonu pasiklausti, koks yra naujas laiko terminas mano prašymui išnagrinėti. Konsultantė paaiškino, kad tokios informacijos bendruoju telefonu niekas nesuteiks, tą sužinoti galima tik iš nagrinėjančio prašymą specialisto. Buvo duoti kito specialisto L. P. kontaktai. Prisiskambinti ir šiai specialistei nepavyko, niekas neperskambino. Parašiau į NŽT (kovo 5 d.) tą patį paklausimą – koks naujas laiko terminas yra nustatytas mano prašymui išnagrinėti. Atsakymo negavau.“

2.3. „[...] kovo 12 d. tą patį klausimą pakartočiau el. paštu adresatuose prisegdamas ir specialistę L. P. Atsakymo vis tiek negavau.

[...] kovo 15 dienos popietę dar kartą parašiau el. paštu paklausimą – tačiau, nors ir buvo kovo 18 d. atrašyta į mano laiškus (iš el. pašto: pagalba@nzt.lt), tačiau į klausimą vis tiek neatsakyta – koks gi naujas laiko terminas nustatytas mano prašymui išnagrinėti.

[...] kitą dieną (kovo 19 d.) būtent į šiuo el. paštu (pagalba@nzt.lt) pakartočiau klausimą – koks yra nustatytas naujas laiko terminas mano prašymui išnagrinėti. Atsakymo negavau.

Pakartočiau paklausimą kovo 25 d. adresatuose papildomai įterpdamas bendrąjį NŽT paštą ir specialistės L. P. el. paštą. Atsakymo iki šiol negavau [...].“

3. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolierės prašo: „Suteikti pagalbą, kad kuo skubiau būtų išnagrinėtas mano prašymas ir nebestabdomi prašymai ateityje, nebevilkinami reikiami atlikti veiksmai dėl mano įgyvendinamo Formavimo pertvarkymo projekto.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į NŽT.

5. Iš NŽT pateiktos informacijos nustatyta:

5.1. 2024 m. vasario 5 d. NŽT elektroniniu paštu gavo ir užregistravo (reg. Nr. 2GD-752) Pareiškėjo prašymą (prašyme nurodyta data 2023 m. lapkričio 28 d.) (toliau ir citatose – Prašymas). Prašymas „[...] tą pačią dieną perduotas rezoliucijos įrašymui NŽT Vilniaus apygardos žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus (toliau – Skyriaus) ... I. J., kuri nenukreipusi Pareiškėjo Prašymo specialistui vykdyti nutraukė darbo santykius (NŽT nebedirba nuo 2024-02-07). Nuo 2024 m. vasario 26 d. naujai paskirta Skyriaus ... A. T. Pareiškėjo Prašymą 2024 m. kovo 5 d. nukreipė vykdyti Skyriaus vyriausiajai specialistei L. P.“

„[...] dėl Skyriaus darbuotojams tekusio didelio darbo krūvio, žmogiškųjų faktorių (pvz., laikinas nedarbingumas ir pan.) ir asmenų kreipimūsi gausos Pareiškėjo 2024 m. vasario 5 d. pateiktas Prašymas nebuvo išnagrinėtas, Prašymo nagrinėjimo terminas nebuvo pratęstas valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutartis nėra sudaryta.“

„Siekiant išspręsti susidariusią situaciją dėl Skyriuje vėluojančių priimti sprendimų, NŽT organizuoja konkursus esamoms laisvoms pareigybėms užimti, taip pat yra perskirstomi Skyriaus darbai, t. y. užduotys vykdymui yra išdalintos kitoms apygardoms.“

5.2. NŽT Nekilnojamojo turto kadastro skyriaus vedėjas 2023 m. gruodžio 20 d. sprendimo Nr. 48SK-1724-(14.48.111E) „Dėl žemės sklypo (unikalus Nr. ...), esančio Vilniaus rajono savivaldybėje, ... kaime, nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo (žemės sklypo suformavimo) ir Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos patikėjimo teisės į šį žemės sklypą įregistravimo Nekilnojamojo turto registre“: *1 punktu* – suformavo žemės sklypą ir patvirtino žemės sklypo (unikalus Nr. ...) kadastro duomenis pagal UAB „K“ matininko K. T. parengtą žemės sklypo kadastro duomenų bylą Nr. ...; *2 punktu* – nusprendė kreiptis į VĮ Registrų centrą pateikiant prašymą įregistruoti žemės sklypą (unikalus Nr. ...) ir NŽT patikėjimo teisę į šį žemės sklypą.

NŽT Nekilnojamojo turto kadastro skyriaus vedėjas 2024 m. sausio 19 d. d. sprendimo Nr. 1SK-212-(10.1E0 „Dėl žemės sklypo (projektinis Nr. 1A, unikalus Nr. ...), esančio Vilniaus rajono savivaldybėje, ... kaime, nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo (žemės sklypo suformavimo) ir Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos patikėjimo teisės į šį žemės sklypą įregistravimo Nekilnojamojo turto registre“: *1 punktu* – suformavo žemės sklypą ir patvirtino žemės sklypo (unikalus Nr. ...) kadastro duomenis pagal UAB „K“ matininko K. T. parengtą žemės sklypo kadastro duomenų bylą Nr. ...; *2 punktu* – nusprendė kreiptis į VĮ Registrų centrą pateikiant prašymą įregistruoti žemės sklypą (unikalus Nr. ...) ir NŽT patikėjimo teisę į šį žemės sklypą.

„Skyrius šiuo metu rengia žemės sklypų pirkimo pardavimo sutarties projektus, kuriuos pateiks Pareiškėjui. Pareiškėjui suderinus žemės sklypų pirkimo–pardavimo projektus, sumokėjus nurodytą valstybinės žemės sklypo pardavimo sumą, pateikus tai patvirtinančius dokumentus bus pasirašyta pirkimo–pardavimo sutartis.“

5.3. „NŽT elektroniniu paštu nzt@nzt.lt iš elektroninio pašto sergejuspav@gmail.com gauti trys paklausimai „Dėl vėlavimo nagrinėjant prašymą“ šių metų kovo 5 d. [...], kovo 12 d. [...], kovo 15 d. [...]. Atsakymas į paklausimus išsiųstas kovo 18 d. [...]. Į gautus pakartotinius kreipimusis kovo 19 d. [...] ir kovo 25 d. [...] atsakyta balandžio 2 d. [...].“

Pareiškėjas 2024 m. kovo 5 d. prašyme ir 2024 m. kovo 12 d. prašyme NŽT prašė informuoti, koks nustatytas naujas terminas jo Prašymo išnagrinėjimui; 2024 m. kovo 15 d. prašyme prašė

informuoti, koks nustatytas naujas jo Prašymo išnagrinėjimo terminas, bei nurodė, kad Prašymo nagrinėjimo terminas yra pasibaigęs, tačiau jis negavo jokio pranešimo, kad „[...] bus vėluojama“.

NŽT atsakymą į pirmiau minėtus Pareiškėjo prašymus pateikė 2024 m. kovo 18 d. raštu (elektroniniu paštu), kuriuo Pareiškėjas buvo informuotas: „[...] Pateikto [...] Prašymo įvykdymo terminas buvo 2024 m. kovo 5 d. Apgailestaujame, kad dėl didelio NŽT darbuotojams tenkančio darbo krūvio neturime galimybės atsakymų pateikti operatyviau. Informuojame, kad į Jūsų pateiktą prašymą pasistengsime atsakyti kuo skubiau.“

Pareiškėjas 2024 m. kovo 19 d. prašyme NŽT nurodė: „[...] nors ir teiravausi, bet jūsų šiame informavime vis tiek nenurodyta, koks naujas laiko terminas yra skirtas prašymui išnagrinėti – prašau nurodyti“, o 2024 m. kovo 25 d. prašyme NŽT prašė: „[...] informuoti, kokia data yra paskirta mano Prašymo [...] išnagrinėjimui, nes vis dar negavome šio atsakymo (teiravomės prieš 6 dienas).“

Atsakymas į pirmiau minėtus Pareiškėjo prašymus pateiktas NŽT 2024 m. balandžio 2 d. raštu (pateiktas elektroniniu paštu), kuriuo Pareiškėjas buvo informuotas: „[...] į Jūsų pateiktą Prašymą pasistengsime atsakyti kuo skubiau. Apgailestaujame, kad dėl didelio NŽT darbuotojams tenkančio darbo krūvio neturime galimybės atsakymų pateikti operatyviau.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. *Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis* – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“.

6.2. *Viešojo administravimo įstatymo:*

3 straipsnis *„Viešojo administravimo principai“* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį“.

10 straipsnio *„Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis* – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. [...]“

11 straipsnio *„Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“ 1 dalis* – „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. *Valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos mėgėjų sodo teritorijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1443 „Dėl valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos mėgėjų sodo teritorijoje“* (toliau – Taisyklės):

28 punktas – „Teritorinis padalinys, gavęs asmens prašymą parduoti valstybinės žemės sklypą ir kitus šių taisyklių 25 ir 27 punktuose nurodytus dokumentus, per 10 darbo dienų: sutikrina Juridinių asmenų registro duomenis, patvirtinančius sodininkų bendrijos ar kito Lietuvos Respublikos juridinio asmens įregistravimą; [...]“.

29 punktas – „Teritoriniam padalinui atlikus šių taisyklių 28 punkte nurodytus veiksmus, per 2 mėnesius atliekami šie veiksmai: 29.1. Nacionalinės žemės tarnybos vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas priima sprendimą suformuoti valstybinės žemės sklypą ir nustatyti žemės servitutus. [...]. 29.2. Atlikus šių taisyklių 29.1 punkte nurodytus veiksmus, teritorinis padalinys: 29.2.1. įregistruoja valstybinės žemės sklypą Nekilnojamojo turto registre. [...]. 29.2.2. parengia sprendimo parduoti valstybinės žemės sklypą projektą; 29.2.3. parengia valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą pagal šių taisyklių 1 priede pateiktą formą“.

33 punktas – „Teritorinis padalinys parengtą valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą, jeigu valstybinės žemės sklypas parduodamas be aukciono, derina su pirkėju. Šis raštu

patvirtina, kad sutinka su valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projekte išdėstytais valstybinės žemės sklypo pirkimo sąlygomis. NŽT vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas per 10 darbo dienų nuo valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projekto suderinimo su pirkėju priima sprendimą šį sklypą parduoti“.

35 *punktas* – „Teritorinis padalinys, priėmęs sprendimą parduoti valstybinės žemės sklypą (kai valstybinės žemės sklypas parduodamas be aukciono) [...], ne vėliau kaip per 5 darbo dienas įteikia pirkėjui pranešimą (pasirašytinai arba registruotu laišku su įteikimu), kuriame nurodo valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo vietą ir laiką. Kai valstybinės žemės sklypas parduodamas be aukciono, kartu nurodoma, kad pirkėjas turi sumokėti sumą, apskaičiuotą iš sprendime parduoti valstybinės žemės sklypą nurodytos valstybinės žemės sklypo kainos atėmus sumą, pirkėjo sumokėtą už valstybinės žemės sklypo ir Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teisės įregistravimą Nekilnojamojo turto registre, taip pat nurodomas sąskaitos numeris [...].“

7.2. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“:*

32 *punktas* – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

45 *punktas* – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį [...].“

7.3. *Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo, patvirtinto NŽT direktoriaus 2023 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1P-698-(1.3 E.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas):*

80 *punktas* – „Tarnybai adresuoti oficialiu elektroninio pašto adresu nzt@nzt.lt ar Tarnybos interneto svetainės www.nzt.lt interaktyvioje užklausoje formoje gauti asmens arba jo atstovo nepasirašyti prašymai ar skundai, kai prašoma pateikti bendro pobūdžio informaciją, priskiriami elektroninių paklausimų kategorijai ir persiunčiami elektroninio pašto adresu pagalba@nzt.lt (temos laukelyje nurodant „NŽT“) paskesniai dokumentų tvarkymui, kurį atlieka Dokumentų valdymo ir asmenų aptarnavimo skyrius.“

102 *punktas* – „Administracijos padalinių vadovai, nukreipdami dokumentus vykdyti ir (ar) susipažinti, DVS priemonėmis užrašo rezolucijas, paskiria vykdytojus, užduotis, nustato užduočių vykdymo terminus ir kontrolės tipą per 1 darbo dieną, o didelės apimties dokumentus – ne vėliau kaip per 2 darbo dienas, išskyrus atvejus, kai su dokumentu susijusi užduotis turi būti įvykdyta skubiai.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2018 m. kovo 2 d. nutarime Nr. KT3-N2/2018* yra konstatavęs: „[...] Aiškindamas Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalį kartu su šio straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, jog Konstitucija yra valstybės valdžią ribojanti aukščiausioji teisė, joje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (*inter alia* 2004 m. liepos 1 d. nutarimas, 2010 m. spalio 27 d. išvada, 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimas). Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (*inter alia* 2014 m. gegužės 27 d., 2015 m. lapkričio 19 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).“

9. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 8 d. sprendime* (administracinė byla Nr. A⁶⁰²-1189/2013) konstatuota: „[...] viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją.“

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime), konstatuojama:

„Pirmiausia reikia pažymėti, kad Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). [...] Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas įtvirtintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...] Nepaisant to, kad Viešojo administravimo įstatyme gero administravimo principas tiesiogiai nėra įtvirtintas, jis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje išvedamas iš Konstitucijos nuostatų. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).“

Tyrimo išvados

11. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6–7 punktuose, teismų praktiką (pažymos 8–10 punktai), susijusias su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo prašymus, konstatuotina:

11.1. Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.1 papunktis).

11.2. Pagal Taisyklių 29.1 papunktį, NŽT vadovas arba jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas priima sprendimą suformuoti valstybinės žemės sklypą ir nustatyti žemės servitutus. Vadovaujantis Taisyklių 29.2 papunkčiu, teritorinis padalinys, atlikęs Taisyklių 29.1 papunktyje nurodytus veiksmus: įregistruoja valstybinės žemės sklypą Nekilnojamojo turto registre; parengia sprendimo parduoti valstybinės žemės sklypą projektą; parengia valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą pagal šių taisyklių 1 priede pateiktą formą. Pažymėtina, kad Taisyklių 29.1, 29.2 papunkčiuose nurodytus veiksmus NŽT privalo atlikti per 2 mėnesius (pažymos 7.1 papunktis).

NŽT Nekilnojamojo turto kadastro skyriaus vedėjas 2023 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 48SK-1724-(14.48.111E) ir 2024 m. sausio 19 d. sprendimu Nr. 1SK-212-(10.1E0) suformavo žemės sklypus (unikalus Nr. ... ir Nr. ...), patvirtino šių žemės sklypų kadastro duomenis, kreipėsi į VĮ Registrų centrą prašydamas įregistruoti žemės sklypus (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) bei NŽT patikėjimo teisę į juos (pažymos 5.3 papunktis). Skundo tyrimo metu NŽT nurodė, jog Skyrius rengia žemės sklypų (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) pirkimo–pardavimo sutarties projektus, kuriuos pateiks Pareiškėjui (pažymos 5.3 papunktis).

Įvertinus tai, kad Pareiškėjo Prašymas parduoti žemės sklypus (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) NŽT užregistruotas 2024 m. vasario 5 d., į tai, kad Skyrius šios pažymos surašymo metu dar nėra parengęs žemės sklypų (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) pirkimo–pardavimo sutarties projektų (pažymos 5.1 papunktis), konstatuotina, kad Skyrius, vykdydamas žemės sklypų (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) pardavimą, nesivadovavo Taisyklių 29.2 papunkčio nuostatomis, nes šiame punkte nustatytų veiksmų neatliko per 2 mėnesius.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį ir į tai, kad tiek Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, tiek Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo sprendimuose (pažymos 8–10 punktai) ne kartą yra pabrėžę, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas, kuris suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus. Pažymėtina, kad tinkamas, atsakingas valdymas yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų, kuris yra Lietuvos (Europos Sąjungos) teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas išvedamas iš Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatų, nustatančių, jog valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pabrėžtina, kad pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję tiek su išsamiu, tiek ir su operatyviu jų kreipimusi išnagrinėjimu. Teismų praktikoje akcentuojama, kad teisės aktuose įtvirtinti terminai, skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Pareiškėjai, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad viešojo administravimo subjektas sprendimus jiems aktualiais klausimais priims per teisės aktuose nustatytus terminus. Žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia NŽT nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimusis bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus). Tai taikytina ir konkrečiu Skunde aptariamam atveju.

11.3. Aprašo 102 punkte reglamentuojama, kad administracijos padalinių vadovai, nukreipdami dokumentus vykdyti ir (ar) susipažinti, DVS priemonėmis užrašo rezoliucijas, paskiria vykdytojus, užduotis, nustato užduočių vykdymo terminus ir kontrolės tipą per 1 darbo dieną (pažymos 7.3 papunktis).

Pareiškėjo Prašymas NŽT gautas ir užregistruotas 2024 m. vasario 5 d., o Skyriaus specialistei nukreiptas nagrinėti tik 2024 m. kovo 5 d. (pažymos 5.1 papunktis). Skundo tyrimo metu NŽT nurodė, jog NŽT Skyriaus vedėja, turėjusi nukreipti Pareiškėjo Prašymą nagrinėti Skyriaus specialistui, nuo 2024 m. vasario 7 d. NŽT nebedirba, o naujai paskirta Skyriaus vedėja pareigas pradėjo eiti tik nuo 2024 m. vasario 26 d. (pažymos 5.1 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Pareiškėjo Prašymas Skyriaus specialistei nukreiptas nesivadovaujant Aprašo 102 punkte nustatytu 1 darbo dienos terminu. Pažymėtina, kad Seimo kontrolierė nevertins Skyriaus vedėjos, turėjusios nukreipti Pareiškėjo Prašymą nagrinėti Skyriaus specialistui, veiksmų, nes minėta pareigūnė nuo 2024 m. vasario 7 d. NŽT nebedirba.

11.4. Aprašo 80 punkte nurodyta, kad NŽT adresuoti oficialiu elektroninio pašto adresu nzt@nzt.lt ar interneto svetainės www.nzt.lt interaktyvioje užklausoje formoje gauti asmens arba jo atstovo nepasirašyti prašymai ar skundai, kai prašoma pateikti bendro pobūdžio informaciją, priskiriami elektroninių paklausimų kategorijai ir persiunčiami elektroninio pašto adresu pagalba@nzt.lt (temos laukelyje nurodant „NŽT“) paskesniai dokumentų tvarkymui, kurį atlieka Dokumentų valdymo ir asmenų aptarnavimo skyrius.

NŽT elektroniniu paštu nzt@nzt.lt buvo gauti šie Pareiškėjo prašymai: 1) 2024 m. kovo 5 d. prašymas ir 2024 m. kovo 12 d. prašymas, kuriuose Pareiškėjas prašė informuoti, koks nustatytas naujas jo Prašymo išnagrinėjimo terminas; 2) 2024 m. kovo 15 d. prašymas, kuriame Pareiškėjas skundėsi dėl negauto atsakymo į Prašymą, taip pat dėl to, kad jis nebuvo informuotas apie tai, kad Prašymo nagrinėjimas yra pratęstas; 3) 2024 m. kovo 19 d. prašymas, kuriame Pareiškėjas skundėsi, jog jam nebuvo atsakyta į klausimą, koks yra nustatytas naujas Prašymo išnagrinėjimo terminas; 4) 2024 m. kovo 25 d. prašymas, kuriame Pareiškėjas prašė informuoti, koks nustatytas naujas terminas jo Prašymo išnagrinėjimui (toliau visi kartu – 2024 m. prašymai) (pažymos 5.3 papunktis).

NŽT atsakymus į Pareiškėjo 2024 m. prašymus pateikė (elektroniniu paštu) 2024 m. kovo 18 d. raštu ir 2024 m. balandžio 2 d. raštu, kuriais Pareiškėją informavo: Prašymo įvykdymo terminas buvo 2024 m. kovo 5 d.; dėl didelio NŽT darbuotojams tenkančio darbo krūvio nėra galimybės atsakymo į Prašymą pateikti „operatyviau“; į Prašymą bus atsakyta „kuo skubiau“ (pažymos 5.3 papunktis).

Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punkte nustatyta, kad institucija į asmens prašymą atsako atsižvelgdama į jo turinį (pažymos 7.2 papunktis). Pažymėtina, kad visi viešojo administravimo subjektai, nagrinėdami asmenų prašymus, privalo vadovautis ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu išsamumo principu, reiškiančiu, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (pažymos 6.2 papunktis).

Įvertinusi tai, kas pirmiau išdėstyta, Seimo kontrolierė atkreipia NŽT dėmesį į tai, kad NŽT, teikdama atsakymus (2024 m. kovo 18 d. raštas, 2024 m. balandžio 2 d. raštas), tinkamai neįvertino Pareiškėjo 2024 m. prašymų turinio ir nesuteikė Pareiškėjui konkrečios informacijos apie tai, kada bus pateiktas atsakymas į jo Prašymą. Atsižvelgus į tai, konstatuotina, kad NŽT 2024 m. prašymų nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu išsamumo principu. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį ir į tai, kad Pareiškėjas 2024 m. prašymuose prašė suteikti ne bendro pobūdžio informaciją (pvz.: per kiek laiko NŽT turi išnagrinėti asmens prašymą dėl valstybinės žemės sklypo mėgėjų sodo teritorijoje pardavimo), o prašė konkrečios informacijos, sietinos su jo Prašymo nagrinėjimu, todėl Pareiškėjo 2024 m. prašymus neturėjo būti nagrinėjamas vadovaudamasi Aprašo 80 punkto nuostatomis.

12. Atsižvelgus į tai, kad:

12.1. Skyrius Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu, t. y. sprendžiant žemės sklypų (unikalus Nr. ...ir Nr. ...) pardavimo klausimą, nesivadovauja Taisyklių 29 punkte nustatytu terminu (pažymos 11.2 papunktis),

12.2. Pareiškėjo Prašymas Skyriaus Specialistei nukreiptas nagrinėti nesivadovaujant Aprašo 102 punkte nustatytu 1 darbo dienos terminu (pažymos 11.3 papunktis),

12.3. NŽT Pareiškėjo 2024 m. prašymų nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu išsamumo principu, nes NŽT 2024 m. kovo 18 d. rašte, 2024 m. balandžio 2 d. rašte nesuteikė Pareiškėjui informacijos apie tai, kada bus pateiktas atsakymas į jo Prašymą (pažymos 11.4 papunktis),

12.4. Pareiškėjo 2024 m. prašymus neturėjo būti nagrinėjamas vadovaudamasi Aprašo 80 punkto nuostatomis (pažymos 11.4 papunktis),

Skundas dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo Prašymą dėl įsiterpusių valstybinės žemės sklypų mėgėjų sodo teritorijoje pardavimo bei kitus prašymus pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo Prašymą dėl įsiterpusių valstybinės žemės sklypų mėgėjų sodo teritorijoje pardavimo bei kitus prašymus, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriui rekomenduoja:

14.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai: nagrinėdami Pareiškėjo Prašymą bei sprendami žemės sklypų (unikalus Nr. ...ir Nr. ...) pardavimo klausimą nesivadovavo Taisyklių 29 punkte nustatytu terminu; Pareiškėjo 2024 m. prašymų nagrinėjimo metu nesivadovavo Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintu išsamumo

principu, nes 2024 m. kovo 18 d. rašte, 2024 m. balandžio 2 d. rašte nesuteikė Pareiškėjui informacijos apie tai, kada bus pateiktas atsakymas į jo Prašymą (pažymos 12.1, 12.3 papunkčiai);

14.2. atkreipti dėmesį į tai, kad teisės aktuose įtvirtinti terminai, skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją; pareiškėjai, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad viešojo administravimo subjektas sprendimus jiems aktualiais klausimais priims per teisės aktuose nustatytus terminus; žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia NŽT nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimusis bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus);

14.3. imtis veiksmų, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai nevilkintų žemės sklypų (unikalus Nr. ... ir Nr. ...) pirkimo–pardavimo sutarčių projektų parengimo.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė